

Šlechtitelský program ovčí plemene Dorper

1. Cíl šlechtění

- 1.1. Cílem šlechtění je udržení stávajících vlastností plemene a jeho zkvalitňování.
-

2. Název plemene

- 2.1. Tento šlechtitelský program je platný pro plemeno:
 - 2.1.1. Dorper
 - 2.1.2. White Dorper
-

3. Vlastnosti plemene

- 3.1. Vzhled - Dorper patří mezi středně velké, tlustoocasé ovce. Zvířata jsou charakteristická krátkou černou nebo bílou srstí na hlavách. Těla jsou kryta srstí s podsadou podobnou krátké vlně, která vylínává. Těla jsou velmi dobře osvalená. Berani dosahují hmotnosti 90 až 120 kg, bahnice 50 až 80 kg.
 - 3.2. Charakteristika a standard - Dorper je ekonomicky výhodné plemeno, které je nenáročné a má schopnosti dobrého využití obsahu krmné dávky. Není jej nutné stříhat. Plemeno je adaptováno v různých klimatických podmínkách. Z jatečného hlediska produkuje velmi kvalitní JUT s malým obsahem tuku a velmi nízkou mírou skopového přípachu. U jatečných beranů lze ve 105 až 120 dnech dosáhnout živé hmotnosti 36 kg a získat JUT 16 kg.
Jehňata se rodí malá a velmi rychle přirůstají. Kůže zvaná Cape Glovers je velice kvalitní. Dorper bahnice jsou schopny bahnění v intervalech pouhých 8 měsíců (3 porody za 2 roky) s plodností 150% (2,25 jehněte za rok).
Podrobný popis standardu plemene Dorper je ke stažení na <http://www.dorper.biz>
a je zveřejněn na: https://issuu.com/23970/docs/standard_plemene_dorper_hodnocen_6bb252b9d497ff
-

4. Zeměpisné území působnosti.

- 4.1. Šlechtitelský program bude realizován na území České republiky

5. Systém identifikace plemenných zvířat.

- 5.1. Identifikace plemenných zvířat probíhá na základě označení schválenými identifikačními prostředky a řídí se Zák. 154/200 Sb. Hlava VI, díl 1, § 22.
- 5.2. Za označování a jeho udržování ve funkčním stavu odpovídá chovatel.
- 5.3. Chovatel zapojený do kontroly užitečnosti je povinen narozená zvířata označit do 5-ti dnů od narození.

6. Informace o záznamu rodokmenů, vzor ZO.

- 6.1. Záznam původu ve třech generacích se provádí:
 - 6.1.1. Při narození jehňat převzetím z rodokmenů obou rodičů, pokud jsou ti to zapsáni v PK.
 - 6.1.2. Při dovozu nebo nákupu a převodu z PK vedené jinou oprávněnou osobou převzetím z dokumentů potvrzujících původ zvířete (ZO, POP)
- 6.2. Původ zvířat eviduje PK Dorper a uvádí je na dokladech jako ZO a případně POP.
 - 6.2.1. ZO vystavuje PK Dorper:
 - 6.2.1.1. Při přesunech v elektronické formě (formát PDF) do 2 pracovních dnů od vyžádání chovatelem.
 - 6.2.1.2. Při hodnocení v elektronické formě (formát PDF) do 5 pracovních dnů.
 - 6.2.2. POP vystavuje PK Dorper:
 - 6.2.2.1. V případě přidělení registru plemníka nebo plemenné ovce (interní registr PK Dorper) do 5 dnů od provedení úkonu.
- 6.3. Záznamy původů slouží ke sledování příbuznosti podle otcovské linie při výběru plemníka nebo zahajování reprodukce.
- 6.4. Vzor ZO je přílohou č.1 a vzor POP je přílohou č.2 tohoto šlechtitelského programu.

7. Selekční a šlechtitelské cíle ŠP

- 7.1. Hodnotící kritéria růst a vývoj jehňat.
 - 7.1.1. Výsledky vycházející z testování užitečnosti
 - 7.1.1.1. Původ v četnosti

7.1.1.2. Průměrný přírůstek ve 100 dnech (přepočtený z údaje pořízeného ve věku 100 ± 30 dnů.

7.1.1.3. Průměrná hloubka hřbetního svalua tloušťky podkožního tuku ve 100 dnech (přepočtený z údaje pořízeného ve věku 100 ± 30 dnů.

7.1.1.4. Subjektivní hodnocení zmasilosti ve skupině.

7.1.2. Výsledky hodnocení exteriéru.

Hlava:

Hlava klínovitého tvaru s výrazným mulcem a silnými, dobře do sebe zapadajícími čelistmi. Oči jsou velké, široce od sebe umístěné. Čelo nesmí být vypouklé. Velikost uší je úměrná k velikosti hlavy, preferovány jsou horizontálně postavené uši. Vyvinuté základny rohů či malé rohy nejsou považovány za vadu. Těžké rohy jsou nežádoucí, ale přípustné. Hlava musí být pokryta krátkou, přiléhavou, černou srstí u plemene Dorper a bílou srstí u plemene White Dorper. Hlava musí být suchá, tj. bez zjevného ztučnění a s dobře vyjádřeným pohlavním výrazem. U bahnic je hlava lehčí a menší v poměru k velikosti trupu u beranů je hlava robustnější a silnější.

Krk a předotrupí:

Krk by měl být střední délky, dobře zmasilý, plynule navazující na předotrupí. Lopatky by měly být pevné, široké a dobře osvalené zejména u beranů. Hrudník široký, přiměřeně hluboký. Hrud' výrazná, poněkud dopředu vystupující před lopatkou. Hrudní končetiny musí být silné, rovné a dobře umístěné s pevnými spenkami. Paznehty jsou pevné a sevřené. Měkká spěnka a nohy do X jsou důvodem k vyřazení. Volná lopatka, nevysunutá hrud' a deformované končetiny jsou vadou.

Trup:

Ideální je dlouhý a hluboký trup, žebra dobře klenutá, bedra široká a plná. Ovce musí mít dlouhý rovný hřbet. Výrazný kohoutek (hrb) a výrazné zaškrčení za kohoutkem jsou nepřipustné. Mírný pokles hřbetní linie za lopatkami je tolerován.

Zád':

Dlouhá a široká zád' je ideální. Vnější i vnitřní osvalení kýty je výrazné a u dospělých zvířat hluboké. Zadní nohy jsou silné a široce umístěné, s pevnou spenkou. Měkké spěnky jsou vyřazujícím znakem. Hlezna musí být silná bez tendence k vytočení dovnitř nebo ven. Šavlovitý či naopak příliš strmý postoj zadních končetin je chybou. U plemene je prováděno kupírování ocasu mezi 3. a 4. ocasním obratlem.

Vemeno a pohlavní orgány:

Nezbytné jsou dobře vyvinuté pohlavní orgány a vemena. Šourek u beranů by neměl být příliš dlouhý a varlata by měla být stejné

velikosti, ne příliš malá s dobře utvářenými nadvarlaty. Rozštěpený šourek je nepřipustný. Veškeré deformace pohlavních orgánů jsou diskvalifikační.

Zbarvení:

Dorper: bílá ovce s černým, výrazně ohraničeným zbarvením hlavy a částí krku. Výskyt omezeného množství černých skvrn na trupu a končetinách je přípustný, nicméně úplně bílé ovce a ovce s převahou černého zbarvení jsou nežádoucí. Hnědá srst kolem očí, světlá kůže na vemeni, strucích, podocasní řase a vulvě jsou nežádoucí, stejně jako světlé zbarvení paznehtů.

White Dorper: Plášťově bílé zbarvení včetně vemene a struků je ideální. Omezený počet barevných skvrn je přípustný na uších.

Rouno, srst:

Ideální je směs srsti a krátké vlny s převahou vlny na předotrupí.

Trvalá výrazná převaha buď vlny, nebo srsti jsou nežádoucí. Hříva je diskvalifikující.

Celkový vzhled:

Ovce by měly být symetrické a dobrých proporcí s charakteristickým dlouhým a mohutným trupem a kratšími až středně dlouhými, pevnými končetinami. Je požadován klidný temperament a zároveň energický vzhled zvířat.

(Podrobný popis je v příloze č.3, Standard a hodnocení plemene Dorper)

7.1.2.1.B - Hodnocení celkového vzhledu

7.1.2.2.G - Rámec a růstové schopnosti

7.1.2.3.D - Zmasilost a ztučnění

7.1.2.4.P - Zbarvení

7.1.2.5.H - Pokryv těla (rouno a srst)

7.1.2.6.Určení třídy za užitkovost

Pořadí zvířat v ročníku podle PI	Třída za užitkovost
1% - 10%	Třída 5
11% - 45%	Třída 4
46% - 80%	Třída 3
81% - 90%	Třída 2
91-100%	Třída 1

7.1.2.7.Přidělování tříd za užitkovost dovezeným,
plemenným zvířatům.

V případě dovozu plemenného zvířete ze zahraničí se třída za užitkovost přiděluje podle následujícího klíče:

- Zvíře bez informací o užitkovosti (vlastní denní přírůstky). Třída 2
- Zvíře s doloženou vlastní užitkovostí. Třída 3
- Zvíře s doloženou vlastní užitkovostí vyšší než průměr dosahovaný v zemi původu (dovozce doloží údaje o průměrných hodnotách v populaci původu) Třída 4
- Zvíře s doloženou nadprůměrnou hodnotou selekčního indexu v zemi původu (u indexů založených na absolutních plemenných hodnotách více jak 0, u indexů založených na relativních plemenných hodnotách více jak 100, u ostatních typů indexů dovozce doloží údaj o aktuální průměrné hodnotě daného indexu v populaci původu) Třída 5

Bodové hodnocení exteriéru.

Hodnocení parametrů B,D,P,H		Hodnocení rámce-G
Velmi dobrý	5 bodů	Přerostlý
Nad průměr	4 body	Rámec blížící se standardu, mírně přerostlý
Průměr	3 body	Standardní rámec
Pod průměrem až špatný	2 body	Nedorostlý
Velmi špatný	1 bod	Výrazně nedorostlý

Rozpětí hodnocení exteriéru pro zařazení do typů

B	G	D	P	H	T
5	3-4	4-5	3-5	3-5	TYP 5
4-5	3-4	5	3-5	3-5	TYP 5
4-5	2-5	4-5	3-5	3-5	TYP 4
3-5	2-5	3-5	2-5	2-5	TYP 3
2-5	2-5	2-5	2-5	2-5	TYP 2

Výsledná třída

Třída za užitkovost	Třída 5	Třída 4	Třída 3	Třída 2	Třída 1
Typ zevnějšku					
Typ 5	Elita R	Elita A	Elita B	I	II
Typ 4	Elita A	Elita B	I	I	0
Typ 3	Elita B	I	I	II	0
Typ 2	I	I	II	II	0
Typ 1	0	0	0	0	0

7.1.3.Reprodukční vlastnosti.

7.1.3.1.Index plodnosti (samice)

7.1.3.2.Index intenzity (samice)

7.1.3.3.Index odchovu (samice)

7.1.3.4.Celková hmotnost vrhu (samice)

7.1.3.5.Počet potomků zařazených do elitních tříd
(samice i samci)

7.2. Hlavní směry šlechtění

7.2.1.Produkci další generace čistokrevných zvířat – výběr
nejlepších zvířat v komplexu užitkových vlastností – elita
plemene.7.2.2.Posilování plodnosti a mateřských vlastností – výběr
zlepšovatelů v ukazatelích plodnosti, maternálních
vlivech na růst jehňat a celkové hmotnosti vrhu ve 100
dnech.

7.2.3. Zlepšení masné užitkovosti – výběr zlepšovatelů v přímém genetickém vlivu na intenzitu růstu jehňat a zejména v ukazatelích jatečné hodnoty – berani této typové skupiny jsou vhodní i pro užitkové křížení v otcovské pozici.

7.2.4. Zachování standardu plemene – výběr zvířat se špičkovým zevnějškem – plemenná zvířata této typové skupiny jsou využitelná pro korekce exteriéru a uplatňují se i v oblasti prezentace plemene na výstavách hospodářských zvířat.

Chovný cíl stanovený pro plemeno Dorper

Ukazatel	Cílová hodnota	Poznámka
Hmotnost beranů	100 až 120 kg	
Hmotnost bahníc	70 až 80 kg	
Plodnost	210%	Přepočtená na 1 rok při bahnění 3x za 2 roky
Odchov ve 100 dnech	195%	Přepočtená na 1 rok při bahnění 3x za 2 roky
Hmotnost jehněte ve 100 dnech F/M	38 kg / 40 kg	
Věk zařazení do chovu F/M	7 měs. / 8 měs.	
Min. hmotnost pro zařazení do chovu F/M	50 kg / 60 kg	

8. Testování užitkovosti, genetické hodnocení

8.1. Zařazování chovů a zvířat do systému kontroly

8.1.1. Podmínky pro zařazování chovů

8.1.1.1. Chovatel musí úspěšně absolvovat certifikaci pro zařazení do kontroly užitkovosti.

(systém Certifikace je obsažen v příloze ŠP)

8.1.1.2. V chovu musí být do KU zapojeno:

8.1.1.2.1. Minimálně jeden plemenný beran s přiděleným státním registrem plemeníků.

8.1.1.2.2. Minimálně 5 uchovněných bahníc nebo jehnic.

8.1.2. Podmínky pro zařazování beranů a ovcí:

8.1.2.1. V chovech zařazených do KU se mohou pro produkci plemenných zvířat používat pouze berani zařazení do elitních tříd s ověřeným původem a přidělaným státním registrem plemeníků.

8.1.2.2.Ovce v chovech zařazených do KU pro produkci plemenných potomků musí být zařazeny do elitních tříd a jejich reprodukční ukazatele se mají blížit požadavkům stanoveným v Chovném cíli (odst. 7.2.4.).

8.1.2.3. Výjimka v zařazování se může poskytnout u obou pohlaví v případě dovozu.

8.1.3.Pokud dojde v chovu u chovu zařazeného do KU ke snížení stavu bahnic pod minimální množství podle odstavce 8.1.1.2.2., Rada Plemenné knihy oznámí chovateli dočasné přerušování smlouvy o provádění plemenářských prací v chovu až do doby zahájení reprodukce se stavem bahnic rovným nebo větším než minimální.

8.2.Metody kontroly užitečnosti na přechodné období v kombinaci:

8.2.1.Sběr dat: Standardizované postupy pro sběr dat o užitečnosti, které zahrnují měření přírůstků hmotnosti, reprodukčních výkonnosti a dalších parametrů v rozsahu metody AC2 a AC3.

8.2.2.Genetická analýza: Použití genetických testů a analýz pro vyhodnocení a výběr zvířat na základě jejich genetického potenciálu pro produkci.

8.2.3.Statistické metody: Používají se různé statistické a matematické modely pro vyhodnocení dat a odhad užitečnosti zvířat.

8.2.4.Standardizované protokoly: Protokoly pro různé aspekty kontroly užitečnosti, které zajišťují konzistenci a srovnatelnost výsledků napříč různými chovatelskými programy a regiony.

8.2.5.Zprávy a certifikace: Certifikaci chovů zapojených do kontroly užitečnosti a hodnocení systémů kontroly užitečnosti, což pomáhá zajistit kvalitu a důvěryhodnost informací pro chovatele a další zainteresované strany.

8.2.6.Cílem těchto metod je zlepšit efektivitu chovu, kvalitu produktů a celkovou udržitelnost výrobních systémů v chovu ovčí plemene Dorper.

8.3.Okruh vlastností a znaků pro které se stanovuje Parametrický Index (PI).

8.3.1.Četnost vrhu

8.3.2.Průměrný denní přírůstek ke 100 dni věku

8.3.3.Hloubka hřbetního svalu ke 100 dni věku

8.3.4.Tloušťka vrstvy podkožního tuku k 100 dni věku

8.3.5.Subjektivní hodnocení zmasilosti (ve skupině) ke dni provádění KU

8.3.6.Hodnocení celkového vzhledu

8.3.7.Rámec a růstové schopnosti

8.3.8.Zmasilost a ztučnění

8.3.9.Zbarvení

- 8.3.10. Pokryv těla
- 8.3.11. Index plodnosti (pouze F)
- 8.3.12. Index intenzity (pouze F)
- 8.3.13. Index odchovu (pouze F)
- 8.4. Metoda odhadu PI a genomická hodnocení.
 - 8.4.1. Relativní PI je odhadován metodou Přímého hodnocení.
 - 8.4.2. Pro plné využití genomického hodnocení bude prováděn sběr dat pro naplnění datové základny.
 - 8.4.3. Požadované budoucí predikce:
 - 8.4.3.1. Rychlost růstu a přírůstkovost.
 - 8.4.3.2. Osvalení
 - 8.4.3.3. Odolnost proti nakažlivému kulhání
 - 8.4.3.4. GNT - odolnost proti scrapie
 - 8.4.3.5. Parentita - ověření původu.
- 8.5. Stanovení náležitostí dokladů o hodnocení zvířat
 - 8.5.1. Výsledky KU, testování a hodnocení se zaznamenávají on-line do plemenné knihy
 - 8.5.2. Doklad o výsledku hodnocení obsahuje:
 - Datum a místo konání hodnocení
 - Identifikační číslo, datum narození, plemeno, výsledky hodnocení a údaje o původu. Údaje o chovateli.
 - Hodnoty jednotlivých údajů vstupujících do stanovení hodnocení. Údaje o zařazení do typů, tříd a výsledné třídy.
 - Výsledek výběru. Jméno hodnotitele.
- 8.6. Genetické hodnocení je zadáno organizaci STÁTNÍ VETERINÁRNÍ ÚSTAV JIHLAVA Rantířovská 93/20, Horní Kosov, 586 01 Jihlava, +420 567 143 111, info@svujihlava.cz

9. Postupy a opatření při neplnění Šlechtitelského programu

Ustanovení Šlechtitelského programu mají zajistit včasný (v termínech daných ŠP) a věrný (zobrazující skutečnost) sběr dat. Takto shromážděná data po jejich zpracování slouží chovatelům a šlechtitelům v jejich rozhodovacích procesech při provádění selekce a výběru plemeníků. Pokud dochází k porušování ustanovení ŠP, jsou výstupy z PK znehodnocovány s následnými důsledky. Ve snaze zajistit validní výstupy z PK je porušování ŠP řešeno následovně:

Ustanovení Šlechtitelského programu mají zajistit včasný (v termínech daných ŠP) a věrný (zobrazující skutečnost) sběr dat. Takto shromážděná data po jejich zpracování slouží chovatelům a šlechtitelům v jejich rozhodovacích procesech při provádění selekce a výběru plemeníků. Pokud dochází k porušování ustanovení

ŠP, jsou výstupy z PK znehodnocovány s následnými důsledky. Ve snaze zajistit validní výstupy z PK je porušování ŠP řešeno následovně:

10. Porušování ŠP projednává Rada PK, o případech informuje Revizní komisi a Radu spolku DACZ.
11. Rada PK navrhuje opatření podle stupně závažnosti, informuje o návrhu Revizní komisi a Radu spolku Dorper Asociace CZ
12. Opatření vydává Rada PK. Vydané opatření podléhá schválení Radou spolku Dorper Asociace CZ
13. Při nedodržení postupů ŠP v jednotlivém případě může Rada PK rozhodnout o nezapsání zvířete do PK.
14. V případě rozsáhlého a opakovaného nerespektování ŠP, Rada PK písemně upozorní chovatele na závadnost jeho jednání a vyzve k nápravě. Chovatel může Radu PK písemně požádat o povolení výjimky pro jednotlivá specifikovaná porušení.
15. Dojde-li opakovaně nebo dlouhodobě k porušení dle odstavce 7.5, je Rada PK oprávněna vyhodnotit toto jednání jako závažně poškozující úlohu PK a Radě spolku DACZ navrhnout, jako krajní prostředek, trvale ukončit poskytování služeb PK tomuto chovu a vyřazení zvířat z aktivní evidence v PK.

10. Vyhodnocování šlechtitelského programu – Plemenářský audit

Šlechtitelský program bude vyhodnocován formou Plemenářského auditu zpočátku ve dvouletých intervalech. Interval bude po dvou uskutečněných auditech revidován a znovu stanoven.

1. Plemenářský audit bude prováděn za účelem ověření funkčnosti a přínosnosti šlechtitelského programu a vytvoření obrazu o výsledcích a přínosnosti zušlechťování ovčí plemene Dorper v České republice.
2. Výsledkem vyhodnocení Plemenářského auditu bude návrh souboru opatření a úprav šlechtitelského programu.
3. Vyhodnocení výsledků provádí, vedle Rady sdružení a Rady PK, zástupci nezávislých organizací (vědeckovýzkumná pracoviště)
4. Podklady pro vyhodnocení zpracovává PK v rozsahu statisticky zpracovaných všech evidovaných údajů. Hospodářské údaje zpracovává Rada sdružení.
5. Vyhodnocení Plemenářského auditu bude rovněž obsahovat vyhodnocení plnění a účinnost opatření z předchozích auditů.

Změny byly schváleny Radou spolku Dorper Asociace CZ 02.12.2025